

**Informace o kontrolách podle zákona č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií,
provedených Českou inspekcí životního prostředí ve spolupráci s ostatními orgány státní
správy a kontrolními orgány v roce 2001**

Zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií spolu s prováděcími předpisy (nařízení vlády č. 6/2000 Sb., vyhláška č. 7/2000 Sb., vyhláška č. 8/2000 Sb., vyhláška č. 383/2000 Sb.) upravil v naší legislativě oblast prevence závažných havárií v objektech a zařízeních, ve kterých jsou umístěny ve větším množství vybrané chemické látky nebo přípravky. Podle množství těchto látek se právnické a fyzické osoby („subjekty“) zařadily do skupiny A, resp. B (větší množství), oznámení o zařazení měly předložit příslušnému okresnímu úřadu do 29. 7. 2000. Všechny subjekty měly v rámci oznámení provést hodnocení rizik závažné havárie (ustanovení § 5 zákona č. 353/1999 Sb. a vyhláška č. 8/2000 Sb.), subjekty zařazené do skupiny A měly zpracovat bezpečnostní program prevence závažné havárie (ustanovení § 7 zákona č. 353/1999 Sb. a vyhláška č. 8/2000 Sb.) a subjekty zařazené do skupiny B měly zpracovat bezpečnostní zprávu a vnitřní havarijní plán (ustanovení § 8 a § 11 zákona č. 353/1999 Sb. a vyhláška č. 8/2000 Sb.). Tato bezpečnostní dokumentace měla být do 29. 1. 2002 předložena okresním úřadům k projednání a schválení. Do 100 dnů ode dne nabytí účinnosti právní moci rozhodnutí o schválení bezpečnostní dokumentace by měly subjekty uzavřít pojištění odpovědnosti za škody v rozsahu možných škod uvedených ve schválené bezpečnostní dokumentaci (ustanovení § 4 zákona č. 353/1999 Sb.).

Zařazené subjekty jsou rovněž povinny zajistit bezodkladně aktualizaci bezpečnostní dokumentace, případně zajistit následně změnu pojištění a tuto změnu oznámit okresnímu úřadu. Dále jsou subjekty povinny poskytnout podklady pro stanovení zóny havarijního plánování a zpracování vnějšího havarijního plánu – ustanovení § 12 zákona č. 353/1999 Sb. V případě vzniku závažné havárie ve smyslu přílohy č. 3 zákona č. 353/1999 Sb. jsou subjekty povinny závažnou havárii neprodleně ohlásit příslušnému okresnímu úřadu a následně zpracovat hlášení o závažné havárii, resp. zprávu o závažné havárii podle vyhlášky č. 7/2000 Sb.

Od nabytí účinnosti zákona č. 353/1999 Sb. byly realizovány následující kroky – v roce 2000 subjekty zpracovaly a podaly oznámení o zařazení do skupiny A, resp. B. ČIŽP ve spolupráci s okresními úřady zpracovala evidenci subjektů zařazených pod agendu zákona č. 353/1999 Sb. a dále připravila plán kontrol na rok 2001, podle kterého byly zařazené kontroly u 171 subjektu. Do konce roku 2000 byly do evidence zařazené ještě 3 subjekty, celkem tedy 174 subjekty, které ve smyslu ustanovení § 3 a § 6 zákona č. 353/1999 Sb. zpracovaly a podaly oznámení o zařazení. Z tohoto počtu 105 subjektů (60,3 %) se zařadilo do skupiny A, 69 subjektů (39,7 %) do skupiny B.

Kontroly ČIŽP spolu s ostatními orgány státní správy na úseku zákona č. 353/1999 Sb. v roce 2001 byly zaměřeny především na ověření správnosti údajů uvedených v oznámení o zařazení subjektů, ověření a doplnění identifikačních údajů a údajů o druhu a množství skladovaných a užívaných látek a jejich klasifikaci. Kontroly probíhaly podle předem schváleného plánu kontrol u všech subjektů, které se ve smyslu ustanovení § 3 a § 6 zařadily do skupiny A, resp. B. Jednalo se o první kontroly ve smyslu zákona č. 353/1999 Sb. Subjekty, které se nezařadily pod agendu zákona č. 353/1999 Sb., tj. nepředložily oznámení o zařazení do skupiny A, resp. B, nebyly zařazené do plánu kontrol na rok 2001 podle zákona č. 353/1999 Sb. U těchto subjektů byly provedeny kontroly správnosti nezařazení v rámci běžné kontrolní činnosti ČIŽP.

Výsledky z kontrol provedených v roce 2001

V roce 2001 provedla ČIŽP celkem 190 kontrol v rámci agendy zákona č. 353/1999 Sb., tj. u 171 subjektů, které byly na základě oznámení zahrnuty do plánu kontrol na rok 2001, dále u 19 subjektů, které se pod agendu zákona č. 353/1999 Sb. zařadily po schválení plánu kontrol a byly dodatečně zahrnuty do plánu kontrol v roce 2001. Tyto kontroly byly prováděny jako integrované kontroly. Dále ČIŽP samostatně při vlastní kontrolní činnosti prověřila zařazení u 46 subjektů, kde byla ověřena správnost nezařazení pod agendu zákona č. 353/1999 Sb. Celkem tedy ČIŽP provedla 236 kontrol. Dodatečně se v roce 2001 zařadily ještě dva subjekty, u kterých bude první kontrola provedena v roce 2002.

Tabulka č. 1: Rozložení subjektů spadajících do agendy zákona č. 353/1999 Sb. podle působnosti krajů – výsledek kontrol v roce 2001:

Kraj	Skupina A	Skupina B	Celkem A + B	Vyřazené
Praha	4	2	6	2
Středočeský	15	14	29	9
Jihočeský	5	2	7	4
Plzeňský	5	1	6	9
Karlovarský	2	3	5	3
Ústí nad Labem	12	8	20	3
Liberecký	1	3	4	0
Hradecký	0	1	1	1
Pardubický	5	3	8	1
Vysočina	2	4	6	1
Jihomoravský	10	7	17	2
Zlínský	10	2	12	1
Olomoucký	3	1	4	1
Moravskoslezský	11	15	26	2
C e l k e m	85	66	151*	39

**Pozn. U 15 subjektů (12 ve skupině A a 3 ve skupině B) se po aktualizaci oznámení o zařazení předpokládá změna zařazení, z toho u 13 subjektů vyřazení z agendy zákona č. 353/1999 Sb.*

V kontrolních skupinách u 190 kontrol do plánu kontrol byli zastoupeni zástupci orgánů státní správy a kontrolních orgánů (ČIŽP: 190 – 100 %, okresní úřady a magistráty: 163 – 85,8 % , Inspektoráty bezpečnosti práce (IBP): 160 – 84,2 % , hasičský záchranný sbor (HZS): 156 – 82,1 %, OHS, KHS, MHS: 90 - 47,4 %, Obvodní báňské úřady (ČBÚ): 4 – 2,1 % - pouze v případech působnosti ČBÚ (výbušniny), kde není působnost IBP a krajské úřady: 7 – 3,7 %, které po zrušení okresních úřadů k 31. 12. 2002 převezmou agendu). Spolupráci jednotlivých orgánů na integrovaných kontrolách lze zatím hodnotit kladně, rovněž tak vzájemnou spolupráci orgánů státní správy a kontrolovaných subjektů.

U 190 kontrolovaných subjektů bylo 99 (52,1 %) uloženo zpracovat nové oznámení o zařazení nebo případně jeho aktualizaci z toho 39 subjektů (20,5 %) bylo na základě

zjištěných skutečností a nového oznámení již z evidence vyřazeno, u dalších 13 subjektů (6,8 %) se vyřazení z evidence předpokládá. Ve 2 případech (1,0 %) bylo porovnáním skutečného stavu se stavem uvedeným v oznámení o zařazení podniku zjištěno nesprávné zařazení subjektu do skupiny A, správně má být subjekt zařazen do skupiny B. V jednom případě dojde k zařazení subjektu pouze do skupiny B (subjekt poslal dvě oznámení pro dva provozy v jedné lokalitě, jeden provoz zařadil do skupiny A a druhý do skupiny B).

Dále při namátkových kontrolách byly u 26 kontrolovaných subjektů (13,7 %) zjištěny nedostatky na úseku ochrany životního prostředí – např. chybějící havarijní plány ve smyslu vyhlášky č. 6/1977 Sb., nedostatky ve vodohospodářském zabezpečení, u 79 subjektů (41,6 %) byly zjištěny nedostatky v oblasti působnosti ostatních orgánů státní správy (např. na úseku bezpečnosti práce, hygieny, požární ochrany ...). Tyto nedostatky byly v řadě případů odstraněny v průběhu kontroly, případně byly řešeny v rámci působnosti příslušného orgánu. U žádné ze 190 kontrol nebyl uložen sankční postih za porušení ustanovení zákona č. 353/1999 Sb.

Za celý rok 2001 nebyla ve smyslu ustanovení § 2 a přílohy č. 3 zákona č. 353/1999 Sb. evidována žádná závažná havárie.

V průběhu roku 2001 zařazené subjekty zpracovávaly bezpečnostní dokumentaci (skupina A – bezpečnostní program prevence závažné havárie ve smyslu ustanovení § 7, skupina B – bezpečnostní zprávu ve smyslu ustanovení § 8 a havarijní plán ve smyslu ustanovení § 10). V některých případech byla v rámci kontrol navázána spolupráce mezi orgány státní správy a zpracovateli této dokumentace. Bezpečnostní dokumentace by měla být předložena v lednu roku 2002 a v tomto roce bude jedním z hlavních úkolů státní správy její projednání a schválení.